

Thema 5 Welvaart in Nederland

Samenvatting

Van arm naar rijk

In 1945 werd Nederland bevrijd. De oorlog was voorbij, maar de ellende nog niet. Huizen, wegen en fabrieken waren verwoest. In de winkels was nog niks te krijgen. Er moest hard gewerkt worden aan de wederopbouw. Belangrijk was vooral om de haven van Rotterdam weer te herstellen. Er werden ook snel veel goedkope huizen gebouwd.

De regering vroeg aan iedereen in het land om een steentje bij te dragen. De mensen werkten hard, maar kregen weinig loon. Dat was nodig om de economie op gang te helpen. Gezinnen moesten zuinig doen, het leven was sober. Moeders zorgden thuis voor de kinderen. Vaders werkten zes dagen per week en verdienden het geld. Om twaalf uur kwamen ze thuis om te eten. Kinderen moesten gehoorzamen, thuis en op school. Na schooltijd moesten ze thuis meehelpen. 's Avonds luisterde het hele gezin naar vrolijke programma's op de radio. Willem Drees was minister-president. Hij werd Vadertje Drees genoemd, omdat hij door middel van sociale wetten als de AOW en de werkloosheidswet zorgde voor de ouderen en armen in het land.

De televisie

Rond 1960 kregen de mensen in Nederland meer geld. Dankzij de vondst van de gasbel ging het economisch met Nederland beter. Mensen kregen meer geld voor luxe dingen. Zoals apparaten die het zware werk in huis voor moeders makkelijker maakten: de wasmachine, stofzuiger en de koelkast. Maar ook voor een televisie. Op 2 oktober 1951 was de eerste televisie-uitzending in Nederland. Rond 1960 hadden al 1 miljoen mensen in Nederland een televisie. De televisie veranderde het leven thuis, maar ook de samenleving. In huizen kwamen bankstellen om samen televisie te kijken en op het werk praatten mensen over wat ze gezien hadden. Door de televisie maakten mensen kennis met de rest van de wereld, ze hoorden andere meningen. Er waren ongeveer twintig uur per week programma's op televisie. Het zette mensen aan het denken. Mensen kregen ook meer vrije tijd: door de nieuwe apparaten was moeder minder tijd kwijt aan het huishouden en vaders werkten niet meer op zaterdag. Mensen spaarden minder, maar kochten een auto en maakten uitstapjes of gingen op vakantie.

Jong en de baas

In 1960 waren er jongeren die de oorlog niet hadden meegemaakt, zoals hun ouders. Ze zagen hoe hard hun ouders werkten, in hun vrije tijd naar de kerk gingen en allerlei ongeschreven regels gehoorzaamden. Maar deze jongeren wilden een ander leven. Nozems waren jongeren die na school of werktijd wat rondhingen en op brommers reden. Ze hadden lang haar en droegen andere kleding om er vooral niet zo uit te zien als hun burgerlijke, brave ouders. Een andere groep jongeren waren de provo's. Ze wilden door middel van ludieke acties volwassenen uitdagen en aan het denken zetten over thema's als milieuvervuiling. Vanaf 1970 kwam de hippiebeweging op. Hippies wilden vooral vrijheid, vrede en liefde. Muziek was voor hen heel belangrijk. In de jaren zestig en zeventig maakten jongeren andere keuzes dan hun ouders, ze maakten hun eigen regels. Meisjes werden niet meteen moeder, maar gingen studeren in een andere stad. Stellen gingen samenwonen in plaats van trouwen. Vrouwen gingen werken en de taken in huis werden verdeeld.

Begrippen

wederopbouw	De tijd na de Tweede Wereldoorlog. Nederland moest opnieuw worden opgebouwd.
sober	Zuinig. Na de oorlog leefden de mensen nog lang heel sober, zonder luxe.
Willem Drees	Minister-president van net na de Tweede Wereldoorlog. Hij wilde dat iedereen zuinig leefde. Hij bedacht de AOW en de werkloosheidswet.
AOW	Algemene Ouderdomswet. Deze wet zorgt ervoor dat als je te oud bent om te werken, je toch geld krijgt van de regering.
werkloosheidswet	Deze wet zorgt ervoor dat je geld krijgt van de regering als je geen baan kunt vinden.
luxe	Dingen die je niet nodig hebt, maar die wel leuk of fijn zijn.
vrije tijd	De tijd dat je niet hoeft te werken of naar school hoeft te gaan.
nozem	Een groep jongeren in de jaren zestig die veel op straat rondhing. Nozems reden meestal op een brommer.
provo	Een groep jongeren in de jaren zestig die mensen aan het denken wilde zetten. Ze bedachten wilde en grappige acties. Vooral in Amsterdam.
hippie	Een groep jongeren in de jaren zeventig die wilde dat iedereen in vrede, liefde en vrijheid leefde.

Les 1 Van arm naar rijk

- Na de Tweede Wereldoorlog werkten de Nederlanders hard aan de wederopbouw van het land.
- De mensen kregen weinig betaald voor hun werk. Ze leefden zuinig en sober.
- Vaders hadden een baan en verdienden geld. Moeders zorgden voor de kinderen en het huishouden. Kinderen hielpen mee.
- Willem Drees was de minister-president. Hij zorgde voor nieuwe wetten: de AOW en de werkloosheidswet.

Les 2 De televisie

- Vanaf 1950 kwamen er steeds meer apparaten in huis.
- Zoals de wasmachine en koelkast.
- Er was meer geld voor luxe. Er kwamen televisies in huis.
- Door de televisie veranderde het leven. Mensen leerden meer over wat er in de wereld gebeurde.
- Door meer geld en apparaten kwam er meer vrije tijd.
- Mensen spaarden minder en gaven geld uit aan luxe apparaten en vakanties.

Les 3 Jong en de baas

- Rond 1960 verzetten jongeren zich tegen hun ouders.
- Nozems werkten niet, maar hingen rond op hun brommer.
- Provo's wilden mensen aan het denken zetten door actie te voeren.
- In de jaren zeventig noemden veel jongeren zich hippies.
- Zij waren voor meer liefde en vrede.
- Jongeren kozen voor een ander leven dan hun ouders.
- Ze maakten hun eigen, nieuwe regels.

STAP 2 Begrippen

wederopbouw

De tijd na de Tweede Wereldoorlog. Nederland moest opnieuw worden opgebouwd.

sober

Zuinig. Na de oorlog leefden de mensen nog lang heel sober, zonder luxe.

Willem Drees

Minister-president van net na de Tweede Wereldoorlog. Hij wilde dat iedereen zuinig leefde. Hij bedacht de AOW en de werkloosheidswet.

AOW

Algemene Ouderdomswet. Deze wet zorgt ervoor dat als je te oud bent om te werken, je toch geld krijgt van de regering.

werkloosheidswet

Deze wet zorgt ervoor dat je geld krijgt van de regering als je geen baan kunt vinden.

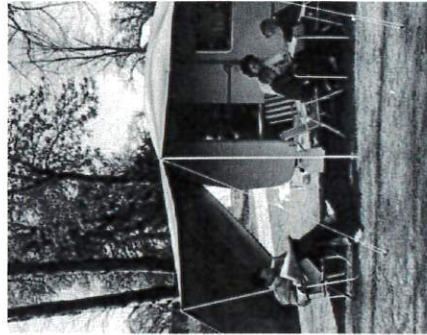
luxe

Dingen die je niet nodig hebt, maar die wel leuk of fijn zijn.

vrije tijd

De tijd dat je niet hoeft te werken of naar school hoeft te gaan.

nozem

Een groep jongeren in de jaren zestig die veel op straat rondhing. Nozems reden meestal op een brommer.

provo

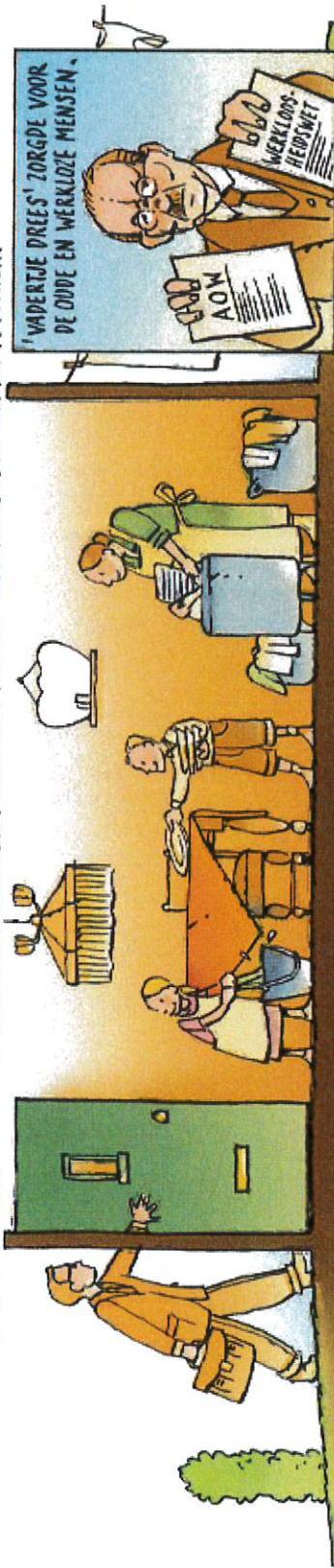
Een groep jongeren in de jaren zestig die mensen aan het denken wilde zetten. Ze bedachten wilde en grappige acties. Vooral in Amsterdam.

hippie

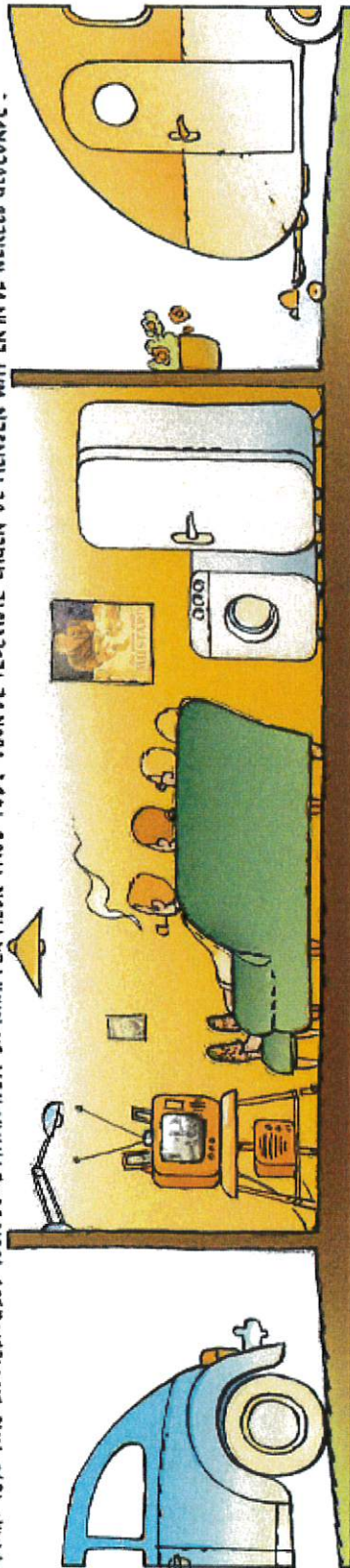
Een groep jongeren in de jaren zeventig die wilde dat iedereen in vrede, liefde en vrijheid leefde.

NA DE TWEEDE WERELDOORLOG LEEFDEN DE NEDERLANDERS ZUINIG EN SOBER. ZE GINGEN HARD AAN HET WERK OM HET LAND WEER OP TE BOUWEN.

VANAF 1950 WAS ER MEER GELD VOOR LUXE APPARATEN EN KWAM ER MEER VRIJE TIJD. DOOR DE TELEVISIE ZAGEN DE MENSEN WAT ER IN DE WERELD GEBEURDE.

VANAF 1955 BEGONNEN JONGEREN ZICHTE VERZETTEN TEGEN HUN OUDERS. NOZEMS WERKTEN NIET, PROVO'S VOERDEN ACTIE EN HIPPIES WILDEN LIEFDE EN VREDE.

